

[Forsvarsministeren.]

noget, som også er gennemført. For det fjerde: en grundig forbedring af øvelsernes formål, hvad der også er almindelig praksis, idet man under uddannelsen i videst mulig udstrækning søger at bibringe mandskabet forståelse af de affholdte øvelser, og for det femte: en udskillelse til anden tjeneste af de befalingsmænd, som ikke har tilstrækkelig evne til at komme i kontakt med det værnepligtige mandskab. Denne henstilling er meget forståelig, den er i og for sig også rigtig i sit udgangspunkt; det eneste, der begrænser dens anvendelighed, er det knappe antal befalingsmænd, vi råder over indtil nu.

I denne betænkning er der også i et resumé peget på samtlige de andre forslag, som kommissionen kunne anbefale. En række af disse forslag drejede sig om sessionsbehandlingen o. s. v.; andre forslag tog sigte på selve værnene. Også her gælder det, at vi på en række områder har taget kommissionens anvisninger op og gennemført dem i praksis. Det drejer sig bl. a. om et så vigtigt felt som en decentralisering af en betydelig række af sager. Det drejer sig om antagelse til fortsat tjeneste af befalingsmænd, som er faldet for aldersgrænsen. Det drejer sig om forbedringer af den teoretiske undervisning ved afdelinger og skoler, herunder en forbedring af undervisningsmateriellet. Det drejer sig om undersøgelser, der har været igangsat vedrørende anvendelsen af civil arbejdskraft i stedet for værnepligtige, et område, som stadig er under observation, og hvor der stadig vil ske fremskridt i den retning, som kommissionen har peget på. Det drejer sig om de forsyningstropper, som allerede er indført, og om indskrænkning af vagttjeneste for befalingsmænd og menige i den udstrækning, det overhovedet er praktisk muligt. Det drejer sig om den hårde kerne, som nu er en realitet, og som stadigvæk vil blive udbygget. Det drejer sig om faste og værnepligtige befalingsmænds lønningsvilkår og endelig om administrationen ved underafdelingerne, hvor man har gennemført en forenkling, idet den tidkrævende personelle administration nu er lagt op til de nyoprettede personalekontorer under regimenterne. Det er også et problem, man stadig arbejder med, i det man stærkere og stærkere får resultaterne ført ud i livet.

Det vil altså sige, at man på en række afgørende punkter har taget hensyn til den kommissionsbetænkning, som er afgivet, og det er en selvfølge, at gennemførelsen af en forlænget tjenestetid på f. eks. 18 måneder automatisk vil føre

med sig, at en række af de andre problemer, som denne kommission har peget på, vil blive taget op til løsning. Der kan f. eks. blive tale om at tage spørgsmålet om den foreslåede undervisning i medborgerkendskab og andre mere civilt prægede fag op til overvejelse, og såfremt man ikke i den allerede foreliggende betænkning mener at have fået forholdene tilstrækkelig belyst, vil ministeriet tage under overvejelse at foretage den yderligere analyse på dette område, som det ærede medlem hr. Viggo Starcke lyste efter.

Det ærede medlem spurgte til slut, om man også ville sætte sig i forbindelse med rationaliseringseksperter. Hertil kan jeg sige, at mig bekendt har der på et meget begrænset område været gennemført et eksperiment i Sverige på dette område, et eksperiment, som vi imidlertid endnu savner tilstrækkeligt kendskab til; men hvis det skulle blive nødvendigt at søge sin tilflugt til sådanne eksperter, vil jeg dog på forhånd mene, at man må drage omsorg for, at det bliver eksperter, som i hvert fald har et rimeligt kendskab til de militære forhold, det her drejer sig om.

H. C. Hansen: Jeg skal ikke gøre mange bemærkninger. Jeg har opfattet det således, at det, der er hovedformålet med denne rigsdagsdebat, er, at man fra regeringens side giver offentligheden en så grundig redegørelse som muligt for de fornyligt stedfundne udenrigspolitiske tildragelser, først og fremmest de forhandlinger om vore forsvarsanliggender, som har fundet sted, og at partierne i tilslutning hertil gør det klart for befolkningen, hvad deres standpunkt er til de i første linie aktuelle problemer, der knytter sig til forsvarsproblemerne, og her i særdeleshed spørgsmålet om 21 måneders . . . 18 måneders tjenestetid. (Munterhed). Det er vist ingen skade til, at der på nuværende tidspunkt kommer et lille smil ind i forhandlingerne, omend det tilvebringes ufrivilligt. Men det er altså 18 måneder, det drejer sig om. Jeg føler ingen trang til at gentage mine tidligere bemærkninger, og jeg ser ikke, at der i de synspunkter, der fra anden side er fremført omkring dette spørgsmål, ligger nogen foranledning for mig til at gå ind i en debat.

Det ærede medlem hr. Aksel Larsen har gjort en række synspunkter gældende, og der er fra de to ministres side dels givet kommentarer hertil, dels appelleret til de ærede kommunistiske medlemmer. Det kan jo være meget forståeligt, at man gør det;